„ARBORICULTURA"

VEREENIGING VAN LEERLINGEN
EN OUD-LEERLINGEN

DER

Rijks-Tuinbouwwinterschool

TE BOSKOOP.

JAARBOEKJE 1912.

TYP. J. VAN BENTUM & ZOON, GOUDA.

J. Klemper

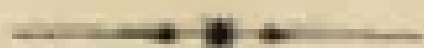
„ARBORICULTURA"

VEREENIGING VAN LEERLINGEN EN OUD-LEERLINGEN

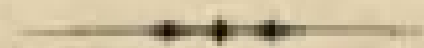
DER

Rijks-Tuinbouwwinterschool

TE BOSKOOP.

JAARBOEKJE 1912.

VOORBERICHT.

BOSKOOP, Januari 1912.

L. S.

Ziedaar ons eerste jaarboekje, het eerste uiterlijke levensteeken onzer vereeniging. Moge het welkom zijn en moge het doel, er mee beoogd, bereikt worden.

Ons eerste jaarboekje! Wat wil dit al niet zeggen in een zoo jonge vereeniging als de onze, een vereeniging die, niettegenstaande hare jeugd een reeds zoo stormachtig verleden heeft.

„Arboricultura"! Jeugdig krachtig staat onze vereeniging vastgeworteld in Boskoop's bodem, en reeds menig leerling en oud-leerling denkt met genoegen aan de prettige uurtjes te midden van Arboriculturianen doorgebracht.

Opgericht als societeit van leerlingen op 3 December 1908 kunnen we over de eerste jaren zwijgend heenstappen.

Als societeit van leerlingen had ze voor 't algemeen geen belang.

Een reorganisatie bleek echter reeds spoedig gewenscht en op de vergadering van 8 Sept. 1910 werd de vereeniging gegrondvest zooals ze nu is.

Sinds dien tijd, steeds vooruitgaande, steeds groeiende.

Daadwerkelijken steun ontvangen we van directeur en leeraren en de oranje blauwe kleuren schitteren op de meeste borsten der tegenwoordige leerlingen.

Lezingen worden gehouden en druk bezocht, societeits-avonden zijn steeds goed bezet en heerscht er een aangenaam vroolijke stemming.

Arbori is vastgegroeid in de harten van menigeen.

En wanneer dan leerlingen tot oud-leerlingen zijn geworden en Boskoop verlaten, dan zal Arboricultura in herinnering blijven al diergenen.

Zouden we zoo geen goede toekomst tegemoet gaan? Zouden we zoo niet groeien? 't Kan niet anders!

Met steun van alle zijden, zal 't gemakkelijk zijn een effen wegje te maken, waarlangs we opgaan in groei en bloei, waarlangs we opklimmen zullen en worden een vereeniging die meespreekt in ons leven.

En nu we ons eerste jaarboekje laten verschijnen, onze beste wenschen geven we het mee. De hartelijke dank der Redactie aan allen die zoo kranig meegewerkt hebben iets goeds tot stand te brengen.

Moge iedere Arboriculturiaan het dikwijls inzien en er 't zijne uithalen. Dat is onze wensch.

De Redactie.

CLUBLIED ARBORICULTURA.

WIJZE: „*Die Wacht am Rhein*".

Heft vrienden, heft ons clublied aan,
Dat iedereen ons kan verstaan,
Laat dav'ren over Boskoop heen
Dat vriendschapsbanden vast aaneen
Gesloten zijn in 't tuinbouwland,
Waaraan ons hart zich heeft verpand,
Door onze schoone tuinbouwwinterschool,
Zij leve hoog dat blijft ons vast parool.

Scholierenbond waar onze schreen
Zich richten mogen, ja waarheen
De toekomst eens ons voeren zal,
Steeds voor den tuinbouw staan wij pal.
Geen vak op aard zoo schoon, zoo rein,
Ja kweeker wil ik immer zijn:
Dat is ons aller leus, ons ideaal,
Ja, kweekers worden w'eens toch allemaal.

Heft thans, heft thans uw glazen op,
Onz' geestdrift stijge nu ten top,
Laat klinken ons ter eere van
Arbori dat niet breken kan.
De naam voor u eens uitgedacht,
Die blijve ook voor 't nageslacht,
En op uw toekomst zij een dronk gewijd,
Arbori blijve tot in eeuwigheid.

„BRAM".

Jaarverslag over het jaar 1911.

Mijne Heeren!

Wanneer wij op dit levensjaar van onze vereeniging terug zien, mogen we gerust zeggen, dat het in alle deelen een zeer voorspoedig was, vooral wanneer we in aanmerking nemen dat het Bestuur dit jaar verscheidene keeren aan veranderingen onderhevig geweest is; veranderingen echter die aan de vereeniging zeer ten goede zijn gekomen, doch ook het vorige Bestuur heeft er zeer veel toe bijgedragen „Arboricultura" omhoog te helpen brengen.

Als wij eens eenige punten op gaan sommen die voor onze vereeniging van belang zijn geweest, hebben we in de eerste plaats onze koninklijke goedkeuring. Al is dit nu op zichzelf niet zoo'n bewijs van vooruitgang, toch is het voor onze vereeniging van voordeel, zooals licht te begrijpen is, doordat wij daardoor, van het Rijk verslagen en brochures over land- en tuinbouw gratis toegezonden krijgen.

In de tweede plaats hebben we ons reglement na lang over en weer praten gedrukt gekregen. Hoewel we kunnen zeggen dat het reeds tamelijk goed in elkaar zit, zal toch een spoedige reglements-herziening niet lang uitblijven, daar ons bij verschillende gelegenheden gebleken is, dat er gapingen in zijn die noodzakelijk aangevuld dienen te worden.

Dan hebben we van 't jaar de excursie naar Naarden-Bussum gehad, die we niet als goed geslaagd mogen rekenen, daar er jammer slechts 5 leden aan deelnamen. We hopen echter dat de heeren geldige redenen hadden, om van deze excursie verre te blijven en dat dit niet schuilde in te weinig belangstelling voor de vereeniging of zoogenaamde laksheid. Voor de leden die echter aan de excursie deelnamen was het een leerzaam en gezellig tochtje.

Wat het aantal leden betreft is onze vereeniging goed vooruit gegaan, waar we het vorige jaar slechts 17 gewone leden telden, hebben we er nu 45, verder 2 eere-leden en 7 donateurs. We hopen dat deze vooruitgang blijvende mag zijn, waar we niet aan twijfelen, wanneer allen mede blijven helpen zooals tot nu toe.

Een groot verlies leed onze vereeniging door het vertrek van den Heer C. PH. MOERLANDS, die onze vereeniging ten alle tijde gesteund heeft en menig blijk van sympathie jegens ons gegeven heeft.

Het voorstel van 't Bestuur om den heer MOERLANDS voor zijn vertrek een huldeblijk en herinnering aan te bieden en daarvoor te pogen gelden bijeen te brengen, werd dan ook met algemeene stemmen aangenomen en 't mocht 't Bestuur gelukken een aardige som te verzamelen, waarvoor gekocht werd het groote werk in 5 deelen van NICHOLSON-MOTTET: Dictionnaire Pratique d'Horticulture et de Jardinage. Op een feestvergadering door de vereeniging uitgeschreven en waarop de heer MOERLANDS en alle heeren leeraren uitgenoodigd waren, werd het boekwerk met een korten toespraak van onzen Voorzitter en hoeraatje voor den vertrekkende, den heer MOERLANDS overhandigd. Deze zichtbaar aangedaan, dankte in langere

C. Ph. Moerlands.

rede voor het huldeblijk en sprak nogmaals zijn sympathie voor het doel van Arboricultura en zijn werken uit en tevens de wensch dat onze vereeniging vooruit moge gaan en groeien en bloeien moge.

We mogen niet nalaten ook hier nog eens te wijzen op de vele verdiensten van den heer MOERLANDS en hem nogmaals dank te zeggen voor alles wat hij voor ons gedaan heeft.

De avond was verder een goed gelukte en we mogen met trots er op terug zien.

Op verzoek van het Bestuur stelde de heer C. H. CLAASSEN zich beschikbaar tot het houden van een lezing en nam tot onderwerp: „Het verleden, het heden en de toekomst van Boskoop".

De druk bezochte avond was voor allen een voldoening en menigeen heeft er iets uit opgestoken wat hem te een of anderen tijd te pas zal komen.

Op de laatste vergadering werd besloten aan onzen directeur en oud-directeur te verzoeken het eerelidmaatschap onzer vereeniging te willen aanvaarden. Het Bestuur mocht van den heer CLAASSEN vernemen dat hij bereid was eere-lid onzer vereeniging te worden en dat hij ons tevens nogmaals allen steun toezegde.

Verder werd op deze vergadering een reglement gevormd voor de bibliotheek, ten einde deze een vaste toekomst te verzekeren. Staande de vergadering werden door verschillende leden boeken in bruikleen afgestaan, zoodat ook onze bibliotheek niet langer alleen in naam bestaat. Een der leden bood de vereeniging een abonnement op een buitenlandsch tijdschrift aan.

Vastgesteld werd ook een verordening op de societeit. Van het informatiebureau der vereeniging werd de regeling aan het Bestuur opgedragen. Informaties

over plaatsing in binnen- of buitenland, over loonen en huisvesting moeten bij den Secretaris ingestuurd worden.

De verschillende bestuursfunctie's werden begin 1911 als volgt waargenomen:

L. Swart, Voorzitter, R. de Jonge, 1e Secretaris, H. J. Koster, Penningmeester, P. de Josselin de Jong, 2e Secretaris en Jos. Reuten, bestuurslid.

Door bedanken, wegens vertrek, van den heer L. Swart benoemde de vereeniging den heer J. Reuten tot Voorzitter en tot bestuurslid den heer B. ten Hove.

In den loop van 't jaar hadden nog verschillende veranderingen in 't Bestuur plaats en nu bekleeden de volgende heeren de diverse functie's:

N. F. Weijer, Voorzitter.
W. van den Toorn, 1e Secretaris.
B. ten Hove, Penningmeester.
I. Rietsema, 2e Secretaris.
Jos. Reuten, Bibliothecaris.

Uit verslagen van den Penningmeester bleek dat het financieele deel der vereeniging ook vooruitgaande was.

De kascommissie kon dus ook niet anders doen, dan een woord van hulde spreken voor het gehouden beheer van den Penningmeester.

Ik eindig hiermede mijn jaarverslag en spreek de wensch uit dat het Arboricultura wel moge gaan in 't volgende vereenigingsjaar en dat 't minstens even gunstig moge zijn als 't voorgaande.

Lang leve Arboricultura!!!

De Secretaris,
W. v. d. TOORN.

Verslaggie van 't orkessie, „HAJOS DIEKEN ITTE BRAM ENZ" van leerlingen, oud-leerlingen en gediplomeerd tuinbouwkundigen.

Men hoorde tikken ..... sttt. roepen, nog eens tikken en „der Herr Kapelmeister" gaf het sein tot de hors d'oeuvre opgediend door: piano, violen, nog eens violen, mandoline's, hoorn, groote trom, kleine trom, kleppers, triangel enz. enz. enz.!

De hors d'oeuvre ging vrij goed, toen we plotseling moesten staken, want ..... we hoorden iets van „daar heb-ie-em". Nu, dan wisten wij genoeg. Het ging weer, zooals het altijd gegaan was.

De baas was er niet; herrie en lawaai; hij was in aantocht, of ineens doodelijke stilte.

De kapelmeester en het orkest was op zijn hoede; we hoorden in de ontvangkamer loopen, ... praten ... de deur ging open, ... we zagen een voet ...... een hand .... en .... Mevr. MOERLANDS kwam binnen, achtervolgd door (passez moi le mot!) het feestvarken en 't orkest jubelde hun, een „lang zal-ie-leven!" een „hij leve lang!" toe, wat vele male herhaald moest worden!!

Dat was een geweldig oogenblik! Het orkest was in actie: vooral de hoorn, die inplaats van „lang-zal-ie-leven", 't Io-vivat speelde, doch dat deed au fond niets ter zake.

Vervolgens kregen we: „Als Olieslagers dood is" enz.; na de diverse speechen „Lang-zal-ie-leven!", nog eens „lang-zal.ie-leven!", drie hoera's! enz., enz.

„De Kleppermarsch", waar vooral de 1e viool, piano, groote trom, kleine trom, bekkens, triangel, kleppers, enz. zich goed lieten hooren, was wel een van de succes-nummers, getuige het applaus.

Edoch, toen kwam er van .... „Daar heb-ie Manus", op de proppen, wat zoo'n enorm succes had, dat het telken male gebisseerd moest worden. Vooral het intermezzo van: hoempa, hoempa, hoempa, hoempa, was overweldigend.

Vaak hoorde men in de zaal: „Kom, nu nog eens van Manus"! of: „Doe dat ding van hoempa, hoempa, nog eens"!

Enfin, zoo ging de avond gezellig voorbij, afgewisseld door verschillende voordrachten.

Ik meen te mogen zeggen, dat 't orkessie zijn plicht gedaan heeft en hoop, dat het een volgende keer, nog meer lauweren mag oogsten.

HAVELOCK.

Klein Zusje.

Klein zusje had haar levensvreugd
Bij dag en nacht altijd verheugd,
En speelde blijde, vroolijk rond,
Klein zusje was toch zoo gezond.

Klein zusje ligt nu ach zoo stil
Terneer in 't bedje aklig kil,
Ze speelde lang, toch niet genoeg,
Klein zusje heenging, veel te vroeg.

N.I.K.

Rijks-Tuinbouwwinterschool
te Boskoop.

Aanvang van den 1en Cursus 1 November 1898.

FEESTELIJKE INWIJDING 9 SEPTEMBER 1899.

PERSONEEL.

C. H. CLAASSEN *Directeur.*

M. v. D. BROEK
J. G. BALLEGO
K. J. SCHAUM
J. C. DE BRUIJN
CH. KOK
W. L. THIEME
I. RIETSEMA
} *Leeraren.*

HIEMSTRA *Concierge.*

PERSONEEL VAN DEN SCHOOLTUIN.

C. H. CLAASSEN, *Directeur.*
P. GOEDT, *1e Kweeker.*
W. J. VAN NIEUWKERK.
A. ANKER Wz.

FATA en FACTA

van het bestaan der Rijkstuinbouwwinterschool.

De school werd in 1898 begonnen met het volgende personeel:

Directeur de heer C. H. Claassen, leeraren de HH. Dr. L. Vuijck, J. Vellinga en J. N. E. Ebbinge. Concierge de heer H. Hemelop.

De Commissie van Toezicht was aldus geconstitueerd: Leden de HH. E. C. G. de Groot van Embden, Prof. Dr. J. Ritzema Bos, A. Koster Mz., P. A. Ottolander, J. Maarschalk, C. B. Lünnemann en J. Walraad.

Het schoolgebouw werd 9 September 1899 feestelijk geopend.

Hoewel de leergang 2-jarig was, waren er gedurende de eerste jaren geen twee klassen tegelijk. Aanvankelijk werd dus om de 2 jaren eindexamen gehouden. Na 1902 echter jaarlijks. In 1901 dus werd de school 2-klassig.

In den loop van het bestaan waren aan de school verbonden als leeraar:

C. H. Claassen	Directeur	van	1898	tot	heden.
J. W. E. Ebbinge	Leeraar	„	1898	„	1902
Dr. L. Vuijck	„	„	1898	„	1903
J. Vellinga	„	„	1898	„	1908
Dr. H. J. Taveerne	„	„	1901	„	1903
J. T. Wilke	„	„	1901	„	1904
K. J. Schaum	„	„	1901	„	heden
J. G. Ballego	„	„	1902	„	heden
C. P. Moerlands	„	„	1903	„	1911
A. M. Sprenger	„	„	1905	„	1906
J. C. de Bruijn	„	„	1905	„	heden

K. Volkersz	Leeraar	van	1906	tot	1910
J. Kimmerer	„	„	1908	„	1910
Chr. Kok	„	„	1910	„	heden
W. L. Thieme	„	„	1910	„	heden
M. v. d. Broek	„	„	1911	„	heden
I. Rietsema	„	„	1911	„	heden

De concierge H. Hemelop bekleedde zijn betrekking tot 1903, zijn opvolger K. Boersema van 1903 tot 1912.

Ook de commissie van toezicht onderging in den loop des tijds veranderingen.

In 1899 trad de heer Ottolander uit de commissie en werd opgevolgd door den heer P. Hooftman. Door overlijden vielen van de aanvankelijke leden uit in 1903 de heer Maarschalk, in 1904 en 1910 de heeren Walraad en A. Koster. De opvolger van den heer Maarschalk, de heer Rupke overleed in 1904. In dat jaar werd benoemd de heer Ebbinge en in 1905 de heer B. B. C. Felix. De plaats van den heer Hooftman werd in 1908 ingenomen door den heer D. A. Koster en in dat jaar werden aan de commissie toegevoegd de heeren J. H. Otto en A. van Nes. Thans telt de commissie 8 leden.

Tot en met 1908 zijn tot de school toegelaten 188 leerlingen, waarvan bij de toelating 20 toehoorders. 113 verwierven daarvan het einddiploma, terwijl 2 van deze toegelatenen alsnog aan het eindexamen zullen deelnemen.

De tuin der Vereeniging „de proeftuin" werd in 1899 tevens schooltuin. De heer Claassen was van het begin af Directeur; in 1900 werd de heer E. Buijsse eerste kweeker. Reeds in hetzelfde jaar volgde hem op de heer E. Kuenzer, die in 1901 wederom plaats maakte voor den heer G. Kouwens, die in functie bleef tot 1903, toen de heer Blankwaardt chef

kweeker werd. In 1905 werd hij op zijn beurt opgevolgd door den heer P. GOEDT, die reeds vanaf 1901 als 1e knecht werkzaam was geweest.

In den loop der jaren verrezen de onderscheiden kassen en gebouwen:

1900 kleine druivenkas, tevens begin Gentsche culturen.
1901 schuur gebouwd en de groote druivenkas.
1902 een der andere kassen.
1903 perzikkas.
1904 eerste azalea kas.
1905 palmenkas.
1908 aanleg van den corridor.
1910 groote azalea kas.
1911 uitbreiding van den corridor; aansluiting aan de waterleiding.

Een met den tuin evenwijdig loopende houtwal, die door een sloot ervan was gescheiden werd door het dempen van de sloot aan den tuin getrokken. Dit werk begon in 1903, kreeg in 1908 groote uitbreiding en werd in 1911 voltooid. De tuin is hierdoor met een derde van zijn oppervlak vergroot.

De prestatie van den tuin bleef niet zonder bewijzen van deugdelijkheid.

Op onderscheiden inzendingen naar tentoonstellingen en keuringscommissiën werden prijzen behaald:

1902 zilveren medaille Boskoop tentoonstelling.
1908 certificaat van verdienste voor nieuwe clematis Boskoop.
1909 certificaat van verdienste voor nieuwe clematis Boskoop.
1910 getuigschrift den Haag biologische tentoonst.
1910 2 groote gouden medailles Haarlem tentoonstelling.

1910 3 zilveren medailles Haarlem tentoonstelling.
1910 2 bronzen medailles „ „
1910 Eereprijs „ „
1910 „ Banksian Medal R. H. S. Haarlem tentoonstelling.
1911 2 gouden medailles Boskoop tentoonstelling.
1911 3 verguld zilveren medailles Boskoop tentoonstelling.
1911 4 zilveren medailles Boskoop tentoonstelling.
1911 bronzen medaille „ „
1911 Eereprijs verguld zilv. med. v. H.M. de Kon-Moeder Boskoop tentoonstelling.
1911 felicitatie van het bestuur der Pomol. Ver. Boskoop tentoonstelling.

Naar mededeelingen van den heer Directeur.

Tijd.

Zachtkens glijden al de dage'
Henen in 't ver verschiet
Nimmer zal men kunnen vrage'
Waar de tijd, de tijden liet.

Altijd door gaat 't gestage
Niemand die ooit 't vreemde ried.
Aldoor verder, niets als 't vage
Niets dat ons 't weten biedt.

Immer speel'n ons door d'hoofden henen
Die vragen: Hoe, Waarom en Wat?
Nooit nog heeft van al diegenen
Die denken men hun gegeven had
De wijsheid, tesamen of alleene
Deez' onbegrijplijkheid gevat.

N.I.K.

JACQUELINE.

Door de woelende golven geboeid
Staart het oog der vorstin op de ree;
Naar de buldrende zee, die daar loeit
Hoort het oor: naar de brieschende zee!
Boven hoog in haar toren alleen,
Staat Jacoba en kijkt naar 't gedein
Van de zee. Zij staat stil als een steen.
Doch geen rust is daar binnen in 't brein
Want daar drukt haar het schrikkelijk leed
En de ziel is gewond door 't verdriet,
Dat haar voorhoofd met groeven doorsneed
En haar oogblik versomberen liet.
Zij zoekt kalmte in 't golvengedruisch,
Zij zoekt rust in de zeeënmuziek,
En hoe wilder de zee, en hoe luider 't gedruisch,
Des te sterker de ziel door de wiek
Van de vree wordt gesteund en geschraagd,
Tot zij zweeft boven 't wereldsch gewoel
En de ziel naar geen reden meer vraagt,
Doch berust in het lijdensgevoel.
En die zee zingt het eeuwige lied
En zij beukt en zij golft en zij deint
Als het grenzeloos menschenverdriet:
Met geen aanvang, geen maat en geen eind.
Zij klotst voort op die kust elken dag,
Ieder tel slaat zij tegen dit strand.
Voor geen God heeft de zee ooit ontzag,
Voor geen tand van den tijd, voor geen hand
Van den mensch. Men bedenke een dag
Voor een mensch is nog meer dan een eeuw
Voor de zee. Zoek vergeefs naar de vlag
Van den burcht, zoek de poort, waar de weeuw

Eens door reed: zoek de tin, zoek de trans
Van den toren der vorstin: 't Is om niet,
't Is vergeefs. Slechts de schim waart er thans,
Slechts de schim der vorstin van 't verdriet.
En zij weent op den puinhoop van 't slot,
Waar het gras wordt geweid door het vee
Op den eenzamen hoop. Dat 's het lot
Van 't kasteel der gravin van het wee
Zij vindt rust in geen tranen van smart
En vindt kalmte niet door de rust
Zij vindt vrede alleen voor haar hart
Door het dondren der zee op de kust.

MESAI-RE-TAZAKI.

De Beer en de Rups.

Een beer ving laatst een rups,
Zeer fraai gekleurd en hupsch
Met haren uitgedost,
Tot pluimpjes saamgebost.

De beer bezag zijn buit:
Hoe smaak'lijk zag 't er uit:
Het gaf hem appetijt:
Hij bromde van jolijt.

Toen beet hij 't rupsje door.
Maar, o, hoe vies en goor
Een smaak gaf aan dien hap
Het groene rupsensap!

Beer, 't zij u klaar gezegd,
Wat mooi is, smaakt vaak slecht.
Van tweeën een is 't goed,
In- of uitwendig zoet.

MESAI-RE-TAZAKI.

Magnolia Grandiflora Exmouth.

Van de Amerikaansche Magnoliasoorten is voorzeker de M. grandiflora de schoonste van het geslacht met altijd groene bladeren en groote welriekende, zwavelgele bloemen.

Nog schooner echter zijn de varieteiten die in den loop der tijden door hybridisatie der verschillende grondsoorten gewonnen zijn.

Maar van al deze aanwinsten spant ongetwijfeld de varieteit Exmouth de kroon. Geen enkele Magnolia kan wedijveren met den sierlijken bouw en het immergroene glanzende loof van dezen prachtigen boom.

De bladeren hebben een lengte van 20—23 cM. bij 7—9 cM. breedte en gelijken veel op die van Ficus elastica.

De zwavelgele bloemen hebben, wanneer ze nog gesloten zijn, de groote van een zwanenei. Geopend zijnde is de doorsnede ongeveer 15 cM.

De groei is zeer krachtig en de struikvorming volkomen. Tevens heeft zij dit voor bij de andere varieteiten dat zij veel harder is en de winters in Schotland b.v. uitstekend doorstaat.

Bij ons echter verlangt ze een weinig bedekking, wat zich zeer goed laat begrijpen, daar alle in Boskoop gekweekte artikelen zeer waterhoudend zijn, en dus meer blootstaan aan bevriezen dan elders gekweekte gewassen. Dit is dan ook de reden dat de M. gr. Exmouth nimmer een hoofdrol zal spelen in de handel.

Ik zag ze hier slechts nog maar bij een enkelen kweeker die er mooie, groote struiken en jonge kweek van bezat. Om in te kuipen voor decoratie is ze zeer

geschikt en ik geloof dat het voor hen, die over een koude kas of oranjerie kunnen beschikken, een zeer groot genot zou zijn, deze voortreffelijke varieteit te bezitten.

De vermeerdering geschiedt door afleggen, veredelen en stekken. Laatstgenoemde vermeerderingsmethode, waaraan ik de voorkeur geef, zal ik met een enkel woord toelichten.

Het stekken geschiedt in de maand Augustus wanneer het hout volkomen rijp is. Bij voorkeur gebruikt men kopstekken. Deze stekt men nu in potjes van 10 cM. in een mengsel van bladgrond, turfmolm en zand en plaatst ze in een warme kweekbedding bij een temperatuur van 65—70 graden Fahrenheit. Na oordeelkundig luchten en besproeien zullen ze binnen 6—8 weken geworteld zijn, waarna men ze een overgang naar de koude bak geeft. De aldus verkregen plantjes worden in 't voorjaar overgepot in grooter potten en op bedden ingegraven. Des winters kan men daaromheen gemakkelijk een bak of rietmattenbedekking maken.

De aanplanting geschiedt meest tegen zuidermuren, want eenmaal groot genoeg voor dit doel, weerstaan ze goed de zon en bloeien op zulk een warme, beschutte standplaats overvloedig.

Moge deze regelen ertoe hebben bijgedragen de M. gr. Exmouth bij een deel van het publiek meer bekend te maken, dan zal ze ongetwijfeld een plaats in gaan nemen, dezen koning der bloemboomen ten volle waardig.

A. DE VINK.

Kareltje op de Tuinbouwschool.

Kareltje had zooals het behoort de lagere school doorloopen, met glans het toelatingsexamen voor de Hoogere Burgerschool gedaan en na een paar jaartjes hierop doorgebracht te hebben zijn ouders de mededeeling gedaan dat hij in het tuinbouwvak wilde.

De oudelui vonden het best en Kareltje vertrok vol vuur per boot naar Boskoop om zich aan te geven als leerling a/d R. T. B. W. S. en kamers te zoeken. De oudelui hadden liever gezien dat hij in een familie in den huiselijken kring opgenomen werd, doch Kareltje had zich hiertegen met hand en tand verzet, zeggende dat het voor hemzelf het beste was zooveel mogelijk zelfstandig te zijn (behalve in geldzaken).

Toen Kareltje weer vertrok was hij al eenige ervaringen rijker geworden en wel, dat men hem min of meer vijandig beschouwde, dat voor zeer kleine, slechte kamertjes, zeer veel goed geld gevraagd werd, dat men op de R. T. B. W. S. geen naaimeisjes wilde hebben, (dit laatste was hem niet recht duidelijk) en last not least, dat men zijn toekomstige collega's met den titel „gekken" vereerde, (de reden hiervan was hem ook niet recht duidelijk).

Kareltje zag alles echter door een optimistische bril, hij had er ook reden toe, het weer was dien dag bij uitzondering goed, de zon scheen zelfs en de slooten stonken niet zoo hard als gewoonlijk. Kareltje was dan ook vol verlangen om zijn tuinbouwcarriere te beginnen.

Op den proeftuin werd Kareltje in de eerste geheimen

ingewijd. Iederen dag was hij druk in de weer ten einde zich zooveel mogelijk te bekwamen voor „het examen" dat voor de deur stond.

De gewichtige dag kwam en Kareltje werd met een zestiental andere nieuwelingen toegelaten.

Kareltje was in den zevenden hemel, en was dien avond voor het eerst van zijn leven „légèrement ému" . . . .

Toen het eerste cursusjaar afgeloopen was, had Kareltje al heel wat ondervinding van het Boskoopsche leven, en wat meer zegt, hij had zich daarnaar weten te schikken.

Hij maakte zich al niet meer boos als men hem voor een gek uitschold, hij verwerkte geduldig alles wat zijn hospita hem voorzette, hij negeerde alle meer of minder onhebbelijke opmerkingen der knechts op den tuin, hij . . . . ja, waarde lezer, ik zou nog wel veel meer kunnen opnoemen, maar bij gebrek aan plaatsruimte laat ik het aan uw verbeelding over speciaal aan die van leerlingen en oud-leerlingen der school.

De zomer verstreek en eer Kareltje het wist stond hij op een heeten Augustusmiddag met een bezwaard hart voor den fieren tempel der tuinbouwtheorie, te midden van foeterende collega's die het allen roerend er over eens waren „dat het, hij vloekte, geen manier van doen was in dezen tijd van het jaar al te beginnen".

Toen een van hen, belangstellend aan Kareltje vroeg of het afscheid van „haar" hem zoo zwaar was gevallen, verzocht hij hem beleefd maar dringend „z'n kop te houen."

Het uur sloeg en de kudde schoof met weerzin het warme lokaal in.

Nauwelijks zat Kareltje of hij ging vredig onder zeil. Gedurende het eerste jaar had hij al een aardige dosis onverschilligheid opgedaan, welke hij thans in praktijk bracht.

Tot zijn geluk merkte de leeraar het niet, daar de goede man al even slaperig was als zijn discipelen. Zoo gingen tal van dagen voorbij, eindelijk nam de warmte af, de herfst trad in en na den herfst kwam de winter.

Kareltje zat 's avonds bij den kachel groegjes te drinken of te kaarten. Af en toe sloeg hij eens een boek open, keek er in en sloeg het met een harden klap weer dicht.

„Morgen krijgen we toch geen repetitie" heette het dan en hij ging getroost naar bed of....... naar een café om een partijtje te biljarten.

Af en toe ging hij er in het holst van den nacht op uit om fuiken te lichten.

Bij een van die vele razzia's kreeg hij een emmer verdunde koemest naar zijn hoofd. Zijn collega's bleven hem toen dagen lang uit den weg.

Af en toe had hij een vechtpartij met den een of anderen Boskoopschen nachtpit die een kwaden dronk had. Dan kwam Kareltje de eerste twee dagen niet op school.

Bij zijn collega's stond hij te boek als „vele keeren er uit gesmeten zijnde" en genoot dientengevolge een zekere populariteit.

Bij zijn leeraren..... waarde lezer, het spijt mij u te moeten teleurstellen, doch ik heb Kareltje moeten

beloven daaromtrent niets zwart op wit te geven.

Wij laten dit onderwerp dus varen, vertellen liever het verdere verloop van zijn tuinbouwschool loopbaan.

Kareltje liep de school dus af en ging begin Maart met zijn collega's en den Directeur als *geleider*, naar Gent teneinde daar diverse kweekerijen te bezichtigen („lol te trappen" zei Kareltje). Terugkomende bracht hij de laatste dagen door met zich zooveel mogelijk te restaureeren (naar eigen berekening had hij gemiddeld per 24 uur juist 4 daarvan in zijn bed doorgebracht) en de leerlingen der 1ste klasse te vermaken met verhalen van zijn vele nachtelijke avonturen.

De laatste dag (en de avond daarop) van het eindexamen was een onvergetelijke, hij slaagde, kreeg een plechtige speech van den Voorzitter te slikken en lag 's ochtends half vijf in de goot.

Tot zoover zijn loopbaan in Boskoop, misschien vertel ik u later wel eens hoe het hem verder ging.

BOSKOOP, 7 November 1911.

KRIS-KRAS.

ANJELIEREN.

Naast de roos is de anjelier de meest bekende en beminde bloem. Al op een doek van den schilder HANS HOLBEIN DE JONGE, die begin 1500 in Duitschland leefde, zien wij ter versiering een vaas met gekweekte anjers. Dit bewijst hoe oud de anjelierenkultuur wel is.

De oude wijze van voortkweeken is door afleggen in den zomer, doch nu gaat dit niet snel genoeg meer.

Voor den handel komen vooral in aanmerking de afgesneden bloemen. De bloeibare plant leent zich door de broosheid der takken en de bedenkelijke zwaarte der wortelkluit, niet goed voor verzending, jonge planten of geworteld stek daarentegen kunnen tot op verren afstand verzonden worden.

De Zuid-Franschman en de Italiaan, begunstigd door zijn prachtig winterklimaat, heeft een reuzenverzending van anjerbloemen door geheel Europa.

Het zijn de Amerikanen die een anjelierenras gekweekt hebben, waarmede alweer de meeste business te doen is.

De Amerikaansche anjer is gewonnen van de ook in Frankrijk gekweekte Dianthus caryophyllus of tuinanjelier, doch de eigenschappen zijn zooveel verbeterd, dat men de groote volmaakt gebouwde en van stevigen stengel voorziene anjelieren het geheele jaar, ook des winters, volop in bloei kan hebben.

In ons land waar de Amerikaansche anjer al vrij veel gekweekt wordt, heeft zij de vroeger geregeld ingevoerde Fransche bloemen, geheel overtroefd, zoodat die invoer veel minder is geworden en alleen

Anjelieren.

voor de goedkoopte of in tijd van toevallige schaarste plaats heeft.

De beste variëteit is nog altijd Enchantress, (zie afb.) die groote zacht roze bloemen geeft en buitengewoon rijk bloeit.

Zij is gewonnen door den Amerikaanschen bloemist PETER FISHER.

A. BALLEGO.

Vriendschap.

Zooals wanneer de uchtendzon, de bloemkens wekken [wil,
Met zachte stralen zoenen doet de teeren kleuren stil,
Aan 't-all' haar schoonheid geeft, opdat met haar de [wonderpracht
Der morgenstond ontstaat, En dan verdwijnen doet [de nacht.

Met al die zwarte duisternis, die met een dood'lijk kil,
Zwaar drukte op het hart en steeds een huiverend geril
Te voorschijn riep. Dit is dan wel de ware wondermacht
Die de natuur ons geeft, in haar zoo diep onpeil'bre [kracht.

Zóó, weet ik, is de stille zielgemeenschap die ontstaat
Wanneer twee geesten samenkomen in ons levensdag
En zich zoo binden gaan, dat zij van vreemden inder- [daad
Tot aanverwante zielen worden nu, alsof er lag
Geen onbekende tijd eens tusschen hen die eerst zoo laat
Verbroken werd, Zooals alléén de vriendschap dit [vermag.

N.I.K.

AMERIKA.

Amerika is als afzetgebied voor Boskoop van zeer groote beteekenis. Jaarlijks worden er enorme zendingen planten van hier naar Amerika verscheept. Terwijl vele Boskoopers goed bekend zijn in Duitschland, Engeland of Frankrijk, blijft Amerika voor velen onbekend, hetzij door den grooten afstand of hooge reiskosten.

De meest geschikte tijd om in Amerika in den tuinbouw spoedig een betrekking te krijgen, is het voorjaar. De getuigschriften, die men van hier meebrengt, zijn daar gewoonlijk van zeer weinig waarde. Daar men in Amerika, vooral in kleine bloemisterijen en kweekerijen, ook de niet tot den tuinbouw behoorende werkzaamheden moet doen, b.v. paarden verzorgen, glazen maken, verwarmingsbuizen aanleggen enz. enz., strekt de bekendheid met deze werkzaamheden tot aanbeveling.

In de grootere zaken heeft men gewoonlijk beter en geregelder werk; maar krijgt men ook dikwijls minder loon.

De voornaamste tuinbouwcentra op het gebied der bloemisterij zijn Philadelphia, New-York, Boston en Chicago. In de streken van New-York en Philadelphia bedragen de aanvangsalarissen gewoonlijk 10 à 11 dollar per week. Bij Chicago en nog verder naar het westen wordt iets meer betaald. In de boomkweekerijen zijn de loonen al ongeveer dezelfde als in de bloemisterijen. Diegenen, die als tuinknecht op een villa willen gaan werken, krijgen meestal 25 à 35 dollar per maand met kost en inwoning.

De kennis van de Engelsche taal strekt natuurlijk zeer tot aanbeveling.

Over 't algemeen bestaat er zeer veel verschil tusschen den Hollandschen en den Amerikaanschen tuinbouw. Op 't gebied van bloemisterij treedt vooral de cultuur van de „carnation" of Amerikaansche anjer op den voorgrond. De anjer is in Amerika verreweg de meest populaire snijbloem. De bekendheid met de anjercultuur staat nergens zoo hoog als in Amerika. Er zijn zelfs zeer groote bloemisterijen waar slechts speciaal anjers gekweekt worden. Ik bezocht o.a. in Ohio een bloemist, die al zijn kassen — 60 in aantal — voor de cultuur van anjers gebruikte.

Wat de bloembinderij betreft, hieromtrent bezitten de Amerikanen een andere opvatting dan de Hollanders. Ze houden veel van schelle, harde kleuren. Amerikaansche bouquetten en kransen zien er dikwijls zoo bont mogelijk uit. Bloemwerk, samengesteld uit enkel witte bloemen of uit bloemen wier kleuren geen groot contrast vormen, valt bij de Amerikanen niet in den smaak. Natuurlijk bestaan op deze regel ook wel uitzonderingen.

De broeikassen in Amerika worden doorgaans niet met heetwaterbuizen verwarmd, maar met stoom. Natuurlijk heeft deze manier van verwarming zijn voordeelen, maar ook zijn nadeelen. De kassen zijn er dikwijls tamelijk hoog, opdat bij eventueele stoomvermindering de temperatuur in de kas niet te gauw daalt.

Als bemesting gebruikt men er gewoonlijk gedroogde koemest of schapenmest, gedroogd bloed, beenderenmeel en chilisalpeter. De bestrijdingsmiddelen tegen schadelijke insecten en plantenziekten zijn al ongeveer dezelfde als hier n.l. verschillende nicotine-preparaten, bordeauxsche pap, tabakstof enz.

Vele werkzaamheden, die hier uit de hand geschieden worden in Amerika met een machine verricht. Zoo worden er bijvoorbeeld in groote boomkweekerijen de jonge zaailingen van appel, peer, pruim, crataegus enz. met een door paarden getrokken machine gepoot. Die manier van poten gaat ongeveer 20 maal zoo gauw als met de hand.

De boomkweekerijen in Amerika hebben soms een reusachtige uitgestrektheid. Kweekerijen met een oppervlakte van 900 hectaren behooren er niet tot de zeldzaamheden. Er worden zeer groote hoeveelheden vruchtboomen gekweekt. Met het oog op het ruwe Amerikaansche klimaat kweekt men de vruchtboomen met zeer korten stam of als struik. Bovendien heeft men in de Amerikaansche fruitplantages gewoonlijk geen onderbeplanting, wat dus feitelijk de kweek van halfstam of hoogstam reeds overbodig maakt.

De jaarlijksche plantenomzet van de groote Amerikaansche tuinbouwfirma's is enorm. Er zijn kweekerijen, vanwaar jaarlijks meer dan 500 wagons planten verzonden worden. Genoemde firma's bewegen zich gewoonlijk op alle takken van den tuinbouw. Ze verkoopen boomen, vaste planten, heesters, bloembollen, groente- en bloemzaden, palmen, tropische planten enz. enz., kortom alles wat tot den tuinbouw behoort.

Vele van genoemde producten worden uit Holland en andere landen van Europa geïmporteerd. Uit Nederland betrekken ze o. a. Buxus, Rozen, Coniferen, Azalea mollis, Rhododendrons, Aucuba's en andere boomen en heesters. Verder nog bloembollen, vaste planten, tuin- en landbouwzaden. Ook verscheept men tegenwoordig vrij groote zendingen appel- en peerwildlingen naar Amerika. Enkele firma's impor-

teeren jaarlijks uit Europa voor meer dan 1 millioen gulden aan planten, zaden en bloembollen. Gent verzendt ook reusachtige hoeveelheden planten naar Amerika, vooral: palmen, laurieren, Azalea indica, Ficus, Araucaria excelsa enz.

Men wordt door een zonderling gevoel beheerscht, als men, op de Amerikaansche kweekerijen werkende, daar de zendingen Boskoopsche planten ziet aankomen. Onwillekeurig doet het terugdenken aan den tijd, dien men in Boskoop doorbracht.

Hoewel het leven in Amerika vrij en ongedwongen genoemd wordt, is het in ons land in enkele opzichten heel wat vrijer dan in Amerika. Zoo zijn in Amerika des Zondags alle café's gesloten en ook in de meeste plaatsen de theaters en bioscopes. Dikwijls weet men 's Zondags van verveling geen raad.

Overigens is het er heel goed te wezen. Voor 5 à 6 dollar per week heeft men een zeer goed kosthuis. Indien men dus 10 à 12 dollar per week verdient, dan kan men daarvan dus flink rond komen.

Voor iemand, die goed practisch ontwikkeld is en flink wil werken is er in Amerika heel goed carrière te maken.

In de hoop, dat dit artikel soms van dienst zou kunnen zijn voor de lezers, eindig ik. Ingeval er leerlingen zijn, die inlichtingen wenschen over Amerika ben ik graag bereid die te geven zooveel in mijn vermogen is.

S. S. Lantinga.

EEN NACHTTOUR.

Ten hoogste voldaan over een morgenwandeling in de omgeving van Dresden, die we, d.w.z. schrijver dezes met eenige Duitsche vrienden, met Pinksteren in de vroegte hadden ondernomen, waren we vast besloten onze Zondagmorgens niet altijd voor 't gewoonlijke uitslapen te misbruiken. We hadden er nu den smaak van en bespraken alvast 'n nacht- en morgentour in de Sächsische Schweiz.

Veertien dagen na Pinksteren op 'n Zaterdagavond tien uur ging 't „los". Het gezelschap bestond uit 5 man, allen oude, bedaarde bergstijgers. We zagen er uit als wereldreizigers. Onze Rücksäcke waren dermate uitgebuild, dat men denken kon, de lui willen hier of daar overwinteren, wat nog zoo kwaad niet geweest zou zijn, in de tropische hitte, die we doorleefd hebben.

Kostumes waren natuurlijk touristengemäss. zelfs het mijne werd na keuring goed bevonden; — ik blij — anders had men zeker reeds vooroordeelen omtrent mijne geschiktheid voor touren-maken gehad.

In ruim 'n uur bracht de trein — we zaten natuurlijk standesgemäss, 4e klasse op den grond — ons in Königstein. Van hieruit, onder beschutting van de vesting Königstein zouden we ons nachtelijke avontuur beginnen.

In stikdonker, 't was nieuwe maan en zwaar bewolkte lucht, voeren we, toen de torenklok van Königstein 't spookuur sloeg, de Elbe over. Aan de overzij, lag, schuin tegenover den Königstein, als een tweede schildwacht, de berg Lilienstein. Van den Königstein

is 't volgende versje wel bekend, waarom ik 't ook wil opschrijven:

Mein Name ist der Königstein.
Weit lug ich in das Land hinein
Am Felsen ich throne,
Ein Wächter der Krone,
Dem Lande zum Schutz,
Den Feinden zum Trutz.

In deze Egyptische duisternis konden we echter bitter weinig onderscheiden en dat zou gevaarlijk kunnen worden. Daar haalde ik, sans dire un mot, mijne carbidlantaarn uit m'n Rücksack te voorschijn, en bood haar onzen Führer aan. Verder had natuurlijk niemand van deze „helle" Saksen aan zoo'n apparaat gedacht, in elk geval niet meegenomen.

Enfin we gingen dan verder, op 'n heel mooi aangelegden weg met wegwijzers bijna om den anderen boom en zelfs banken aan den kant. Daar 't uitzicht zoo gering was, moesten we ons met lustige liederen en geestige zetten aangenaam bezig houden, waarin we met elkaar volkomen slaagden. De weg was wel anders dan ik mij had voorgesteld. Van bijna onoverkomelijke moeilijkheden en dreigende gevaren had ik gedroomd — maar droomen is bedrog.

Eigenlijk, alleen tegen U gezegd, was ik er blij om, dat 't niet zoo erg was op dezen tour. In de couranten, had ik sedert m'n verblijf alhier, al meermalen van afstortingen van touristen, die met koorden min of meer gevaarlijke bergen en rotsen bestijgen, gelezen, meestentijds met den dood van „Kraxler" als gevolg. Op onzen tour moest 't interessante en 't meer bergstijgers-waardige nog komen.

Na anderhalf uur wandelen onder gezang, gejodel en 't plaatsen van kwinkslagen, werd halt gehouden en legerden wij ons onder een rotsblok in eene kleine spelonk. Uit Rücksack en veldflesch werd 'n hartige versterking genomen en na eene korte rust ging 't weer verder.

Aangekomen op 'n punt, waar de weg zich in tweeën splitst en we konden kiezen tusschen een gemakkelijken, nieuw aangelegden weg en een ouden, moeilijken, maar korteren weg, kozen we natuurlijk zonder bedenken den laatste.

Nu werd de weg ook passender, d. w. z. 't ging niet meer zoo gemakkelijk als voorheen omhoog. Er lagen reuzenrotsblokken aan beide zijden en meermalen moesten we door nauwe spleten, schoorsteenen genoemd. De directe omgeving, die door de lantaarn spookachtig verlicht werd, zag er zeer romantisch uit.

Je moest nu echter ook goed oppassen dat je niet verkeerd trad, daar 't nu langs smalle trappen, in den rots uitgehouwen, verder ging. O, wat 'n geluk, dat we eene lantaarn mee hadden. Buiten haar lichtcirkel was 't nog diepe duisternis.

Na nog eene wijle zoo geklauterd te hebben, waren we boven.

Nu was 't zaak een geschikt punt te vinden, waar we ons huishoudelijk konden inrichten. We vonden dit op den top van een alleen staanden rotskegel, door een bruggetje met den vaderberg verbonden. Van hier uit zouden we een bijna onbelemmerden uitblik over 't land gehad hebben, wanneer 't dag geweest was.

Voorloopig moesten we ons dus anders bezighouden. Nu dat ging. Den Rücksack voor ons, begonnen we uit te pakken en op te stellen. De kookapparaten

met pan werden in orde gebracht en zonder kookboek begon daar 't bakken en braden, dat geen kok, laat staan eene kokkin ons verbeteren kon. Zoo iets warms, als soep, spiegeleieren met ham, worst, spek etc. deed ons goed, want hoewel in capes en jassen gedoken, waren we toch huiverig. De veldflesschen waren ook spoedig leeg, eveneens een paar flesschen wijn, door een van de bende meegebracht, op welke wijze dan ook verkregen.

Of uit behoefte, onze vroolijke stemming wijd te verkondigen, òf om monter te blijven, hebben we vanaf onzen top, vele liederen ins Weite hinein gezongen.

Dit nachtelijk feestgelag duurde tot de zon opkwam. De lucht was langzamerhand klaar geworden, toch onttrok bij zonsopgang een zwaar wolkengordijn, haar aan onze turende blikken; zij geneerde zich voor ons bij haar opkomst, of zij wilde ons bestraffen voor 't „straatrumoer" en „burengerucht" dat wij daarboven ongestoord meenden te kunnen veroorzaken. 't Was jammer, doch er was niets aan te doen.

We besloten tot opbreken; alle eetwaren-restanten benevens fornuizen en vaatwerk werden weer gerücksackt. Nu ging 't heel gemakkelijk bergaf. Terug was de weg daardoor interessant, wijl we nu eerst zien konden, wat we 's nachts zooal gepasseerd waren.

Snel waren we beneden en nu ging 't door velden en wegen, de laatsten beplant met kersenboomen, waaraan de sappige donkerroode vruchten ons tot eten noodigden, door Schluchten en over heuvels, maar steeds met rotsen rondom ons naar de „Bastei".

De „Bastei" niet zoo hoog als de Lilienstein, is ook 'n zeer interessante berg, echter is de opgang, langs breede wegen en trappen, zoo gemakkelijk

gemaakt, en is boven zoo een mooi Kurhotel, dat 't landelijk eenvoudige er veel onder geleden heeft.

Op de Bastei bevindt zich de Bastei-Brücke en er naast de Bastei-Felsen. De eerste is echter kunstmatig op 8 pijlers over den zich daaronder bevindenden afgrond gebouwd.

Ook op de Bastei dan genoten we van 't heerlijke panorama en zagen we op de Bastei-Felsen, de Kraxler, waaronder ook dames, met Kletterseilen gewapend, hun gevaarlijke sport beoefenen. Vele bergstijgers oefenen zich op de rotsen der Säcksische Schweiz, waarvan velen zonder steunpunten of houvast, voor soortgelijke bergtouren in de Alpen. Men zou de streek eene Kletterschule kunnen noemen.

Vanaf de Bastei daalden we aan de andere zijde, langs den voerweg om door den Uttewalder en Zscherregrund, het spoor- en bootstation Pötschau Wehlen te bereiken.

Van de verschillende zgn. Gründe, Zollewegen, welke ik in de Sächsische Schweiz doorkwam, vond ik dezen Uttewalder- en Zscherregrund het meest interessant.

Aan beide zijden van den niet breeden weg, bevinden zich hooge rotswanden, welke er echter niet uitzien als gladde muurvlakken, daarentegen op de grilligste wijze gevormd zijn. Met 'n weinigje fantasie, kan men in spitsen, hoeken en alleen liggende blokken, allerlei figuren, gestalten en dieren zien, dikwijls zelfs heel natuurgetrouw. Daaraan danken verschillende punten en rotsen hunne namen, zooals: Kleine Gans, Lokomotive, Mönchstein, Salwächter, Lamm, Steinschleuder, Kanapee, Die Familie etc.

De rotsen zijn overal met trotsche sparren bedekt en het is merkwaardig te zien, hoe op zoo een vooruit-

stekende rotsplaats 'n slanke spar zich verheft, die dan zijn voedsel in de spleten tusschen de steenen zoeken moet.

Als natuurfactor, die hier in 't verloop der tijden van hare kracht heeft doen blijken, herkent men overal het water.

Eeuwen geleden moeten hier groote watermassa's geweest zijn en nadat het water zich terug getrokken had, kwam het bergland van tegenwoordig te voorschijn. De Elbe is dan het restant van de machtige watervloeden van vroegere tijden.

In vele Gründe stroomt ook 's zomers een beekje, in den winter echter een wild bruisende bergstroom.

Door deze romantische Uttewalder- en Zscherregrund kwamen we dan aan 't stadje Wehlen.

't Avontuurlijke deel van onzen tour was nu ten einde, daar stad en land ontwaakten en overal 't drukke touristen Zondagsch verkeer begon.

In Wehlen hielden we onze gewone Zondagsch Frühschoppen en scheepten ons daarna in voor 'n mooie boottocht terug naar Dresden.

GODDING.

OTHIORYNCHUS SULCATUS.

Van de verschillende insecten die steeds onze culuurgewassen bedreigen is de hierboven genoemde snuitkever zeer zeker de meest gevreesde. Reeds als larve begint haar verderfelijk bestaan, hetwelk wordt voortgezet nadat zij tor is geworden.

In het eerste stadium knaagt zij de schors van jonge planten even boven den wortelhals geheel af tot op het hout. Dergelijke aangetaste gewassen worden geel, kwijnen en gaan ten slotte ten gronde.

In het tweede stadium, dus als tor, voeden zij zich bij voorkeur met jonge bladeren en wel het liefst met die van Rhododendron. Vandaar dan ook dat men ze, naast de onjuiste naam van Anobium ook wel noemt Rhododendronkever. De larve noemt men Taxusworm, omdat ook in dit gewas de O. S. veelvuldig voorkomt. Het is daarom goed om z.g.n. Taxushoeken voor den winter te spitten, daar dan een massa larven zullen doodvriezen.

In Rhododendronstammetjeshoeken zijn soms zulk een onnoemelijk aantal aanwezig, dat men genoodzaakt is de kluitjes uit te kloppen alvorens men ze inpot om gevrijwaard te zijn tegen de ontwikkeling van torren tijdens den kweek.

Om U een denkbeeld te geven van het aantal O. S. dat in een seizoen op een kweekerij gevangen wordt waar men zich toelegt op de cultuur van Taxus en Rhododendron geeft ik hieronder een statistiek welke ik nauwkeurig heb nagegaan.

Aantal Oth. sulcatus gevangen in Taxus- en Rhododendronhoeken over een oppervlakte van $^1/_2$ H.A.

20 Juli	438	*Transport* .	6776
22 „	576	16 Augustus . .	397
23 „	227	17 „ . .	293
26 „	204	19 „ . .	394
27 „	376	21 „ . .	307
28 „	657	22 „ . .	227
29 „	563	23 „ . .	78
30 „	404	24 „ . .	148
1 Augustus . .	234	25 „ . .	225
2 „ . .	521	26 „ . .	116
3 „ . .	329	29 „ . .	185
4 „ . .	413	30 „ . .	151
7 „ . .	234	31 „ . .	70
8 „ . .	213	5 September . .	80
9 „ . .	437	6 „ . .	44
10 „ . .	544	8 „ . .	49
11 „ . .	278	9 „ . .	57
12 „ . .	128	10 „ . .	59
Transporteeren .	6776		9656

Bij het zien van deze cijfers, zal men tot de overtuiging komen dat een geregelde bestrijding van dit insect niet alleen wenschelijk is voor het behoud van eigen cultures, maar dat het een plicht is tegenover het algemeen belang.

BESTRIJDINGSMIDDELEN : Het beste en afdoende middel is het wegvangen. Dit geschiedt des avonds laat met behulp van een carbidlantaarn.

De reden waarom men dit werk des avonds doet is, dat de torren zich overdag schuil houden en slapen en des avonds tegen den stam opkruipen om de schade aan te richten die ons bekend is.

Een tweede, ook zeer goede methode is, om in de

geteisterde hoeken voorwerpen te leggen zooals gaaslappen en schroten waaronder de O. S. zich bij voorkeur verschuilt. Het is dan zeer gemakkelijk ze des morgens te grijpen.

Een derde, in Boskoop nog niet bekende methode van verdelging, welke ik dit jaar met succes heb zien aanwenden, is de volgende:

Men bespuit de aangetaste planten met een oplossing van Parijsch groen (zie noot).

De kevers niets van deze bespuiting bemerkende zullen zich als gewoonlijk des avonds naar hunne prooi begeven om zich daaraan te goed te doen. Maar de meesten eten voor 't laatst en sterven kort daarop door het snelwerkend gif. Uit de aldus genomen proef bleek, dat op den dag na de bespuiting 80% O. S. minder gevangen werden dan op den dag daarvoor. Wel een bewijs dus dat een bespuiting met Parijsch groen goede resultaten oplevert.

Ten slotte wil ik nog wijzen op het feit dat ook

---

*) Parijsch groen is een minder juiste benaming voor het Schweinfurter groen, een dubbelzout van cupriacetaat en cuprimetarsenaat.

Voor het dierlijk (en menschelijk) organisme is het een doodelijk vergift. Van deze eigenschap maakt men gebruik bij het bestrijden van insecten met bijtende monddeelen (rupsen, kevers).

Het Schweinfurter groen wordt gemengd door 1% kalkmelk of, zoo noodig door Bordeauxsche pap. Men neme 1 K.G. Schweinfurter groen op 1000 Liter vloeistof. Voor vele planten, zelfs in bebladerde toestand, is het niet schadelijk, bij enkele planten treedt echter gevaar voor beschadiging op. Wil men dit ontgaan dan gebruike men Loodarsenaat.

Daar Schweinfurter groen dikwijls vervalscht wordt, koope men onder contrôle en bij een goed adres (b.v. de Pharmaceutische Handelsvereeniging te Amsterdam).

spinnen groote vijanden zijn van O. S. Ik heb eens in een bak met Rhododendrons het web eener spin gevonden, waarin zich ongeveer 25 ledige doppen (geraamten) van O. S. bevonden. Ik heb hier natuurlijk niet een gewoon huisspinnetje op 't oog, maar een z.g.n. jachtspin, die des nachts op roof uitgaat. Veelvuldig komen deze voor in kweekkassen tusschen de beddingmuren en in kweekbakken.

Men ziet dus dat ook de spin in dit opzicht een zeer nuttig dier is. Daarom is het zoo te bejammeren dat de meeste spinnen gedood worden.

Want niet alleen om bovengenoemde reden is zij nuttig, maar in alle opzichten, waarvoor ze dan ook ten volle verdient beschermd te worden.

Nemen we nu de verschillende, hier opgenoemde bestrijdingsmiddelen te baat en beschermen we die dieren, welke jacht maken op de torren en larven, dan bewaren wij niet alleen eigen gewassen voor zeer groote schade, maar bewijzen wij een weldaad aan de geheele tuinbouwwereld.

A. DE VINK.

De Lintwurm en de Mug.

Een lintwurm werd verschrikt
door 't brommen van een mug,
bij 't eten ingeslikt,
toen 't haastig ging en vlug.

Het mugje klaagde droef,
hoe, als het, ongevraagd,
in 't vel der menschen groef
om bloed, werd weggejaagd:

„Jij zit hier naar je wensch,
je honger wordt gestild:
in vrede met den mensch
eet jij, zooveel je wilt."

„Ik doe naar menschenwijs,"
dus nam de wurrem 't woord,
„in 't groote staatspaleis,
daar steelt men ongestoord:

Doch slenter jij langs straat
en breekt in huis of hof,
men vangt je daar je gaat
en kapt je hoofdje af".

MESAI-KE-TAZAKI.

LEDENLIJST.

EERE-LEDEN.

C. H. Claassen, *Directeur R. T. W. S.* te Boskoop.
K. J. Perk, *Kweeker* te Naarden-Bussum.

GEWONE LEDEN.

1. C. J. Augustijn.
2. A. Ballego.
3. O. J. Brouwer.
4. M. H. Diepenveen.
5. J. Dijkstra.
6. W. Godding.
7. D. Haspels.
8. W. M. v. Hengelaar.
9. S. Herweijer.
10. C. W. Hes.
11. H. T. Hooftman.
12. B. ten Hove.
13. F. van Iterson.
14. R. de Jonge.
15. P. de Josselin de Jong.
16. J. Kenswil.
17. L. C. Keyzer.
18. D. Klapwijk.
19. F. J. Klein.
20. J. A. Kortenhorst.
21. H. J. Koster.
22. J. J. Kroon.
23. S. S. Lantinga.
24. H. Roeters v. Lennep.
25. H. C. Lucardie.
26. H. Mees.
27. A. Otto.
28. J. Ottolander.
29. J. Reuten.
30. I. Rietsema.
31. E. C. A. de Roos.
32. J. D. Scheepers.
33. S. X. Schortinghuis.
34. S. Siemelink.
35. R. Snelleman.
36. L. Swart.
37. V. Goffin v. d. Star.
38. W. L. Thieme Az.
39. J. van Tol.
40. W. v. d. Toorn.
41. N. Veldhoen.
42. A. de Vink.
43. N. F. Weijer.
44. H. Westra.
45. P. de Wijn.